

Lausunto

14.01.2022

Asia: VN/4063/2021

Arviomuistio avioliittoon pakottamisen rangaistavuudesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Lakimiesliitto kiittää oikeusministeriötä lausuntopyynnöstä ja lausuu kunnioittaen seuraavaa:

Lakimiesliitto toteaa, että Yhdistyneiden kansakuntien ihmisoikeuskomitea on raportissaan vuonna 2021 katsonut, että Suomen tulisi osana naisiin kohdistuvan väkivallan vastaisia toimia kriminalisoida pakkoavioliitot. Vastaavasti GREVIO on jo vuonna 2019 nostanut raportissaan esiin kysymyksen siitä, että Suomessa tulisi säätää pakkoavioliittoa koskeva erilliskriminalisointi omalla tunnusmerkistöllään. Siten on hyvä, että arviomuistio aiheesta on viimein laadittu. Muistiossa aihetta on käsitelty kattavasti.

Lakimiesliitto kannattaa, että avioliittoon pakottaminen säädetään nimenomaisesti rangaistavaksi.

Arviomuistiossa esitetyistä vaihtoehtoista varten otettavin on vaihtoehto, jossa avioliittoon pakottamisesta säädetään kokonaan erillisellä säännöksellä. Näin on menetelty jo esimerkiksi Norjassa ja Ruotsissa. Tämä on yksinkertaisin tapa varmistaa, että avioliittoon pakottaminen on kaikissa mahdollisissa tilanteissa rangaistavaa.

Lakimiesliitto ei pidä kannatettavana vaihtoehtoa, että rikoslain 25 luvun 3 §:n ihmiskauppasäännöstä täydennettäisiin arviomuistiossa esitetyllä tavalla lisäämällä siihen teon tarkoituksiksi avioliittoon pakottaminen. Ihmiskauppa koskeva säännös on soveltamisalaltaan laaja ja sen toteen näyttämiseen liittyy monia oikeudellisia ongelmia, minkä vuoksi myös oikeuskäytäntö siitä on jäänyt vähäiseksi. Toisaalta ihmiskauppasäännöksen soveltamista pakkoavioliittotapauksissa puoltaa se, että se toisi pakkoavioliiton uhrit suoraan ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän piiriin. Mikäli jatkovalmistelussa päädytään ihmiskauppasäännöksen täydentämiseen, tulee tässä

yhteydessä perusteellisesti arvioida, että säännöksessä mainitut tekomuodot kattavat kaikki mahdolliset tekotavat avioliittoon pakottamiselle.

Tuomainen Jenni
Suomen Lakimiesliitto - Finlands Juristförbund ry